Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediu Centru) (jud. Corneliu Guzun)
Dosarul nr. 3a-833/24 (2-23096985-02-3a-29072024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

28 ianuarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Samatiuc Marina

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Munteanu Ghenadie asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Munteanu Ghenadie către Casa Națională de Asigurări Sociale privind obligarea la emiterea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 6 iulie 2023, reclamantul Munteanu Ghenadie a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS), solicitând obligarea acesteia la emiterea unui nou act administrativ privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul menționează că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în perioada *****, având un stagiu total de muncă de 25 ani, 6 luni și 1 zi. După demisia sa la 03.03.2023, a solicitat stabilirea pensiei conform Legii nr. 1544/1993. Prin Decizia *****, Casa Teritorială de Asigurări Sociale (CTAS) Ciocana a stabilit pensia la 7 864,22 lei, indexată ulterior la 9 043,85 lei.

Reclamantul a contestat cu cerere prealabilă decizia CTAS Ciocana ***** pe motiv că CTAS nu a inclus în calculul pensiei sporurile pentru munca în condiții de risc sporit, munca de noapte, premiul anual și premiul unic, conform Certificatului nr. 98 din 13.03.2023.

În urma examinării cererii prealabile depuse la CNAS, i s-a respins solicitarea prin Decizia de refuz nr. 1453 din 15.06.2023, pe motiv că aceste sporuri nu au caracter permanent.

Munteanu Ghenadie susține că excluderea acestor sume contravine legislației, în special art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 și Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, care prevăd că pensia se calculează din solda totală, inclusiv recompense și sporuri cu caracter permanent. Prin urmare, consideră că decizia CNAS este ilegală și că pensia sa trebuie recalculată la suma de 9 460,13 lei.

Reclamantul invocă și dreptul său constituțional la o pensie echitabilă, susținând că autoritățile au interpretat greșit legea și i-au diminuat abuziv drepturile.

În temeiul celor expuse, solicită reclamantul:

- anularea Deciziei privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă ***** emisă de către CTAS Ciocana și anularea refuzului nr. 1453 din 15.06.2023 emis de către CNAS;

- obligarea stabilirii și recalculării pensiei în privința reclamantului, Munteanu Ghenadie, în cuantum de 9460,13 lei din suma totală a soldei, în mărime de 227 043,63 lei, conform Certificatului nr. 98 din 13.03.2023, cu achitarea diferenței pensiei neachitate începând cu 04.03.2023, ținând cont de indexările stabilite conform legii, cu includerea vechimii în muncă de 25 ani 06 luni și 01 zile.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024, acţiunea în contencios administrativ a reclamantului Munteanu Ghenadie către Casa Națională de Asigurări Sociale privind obligarea la emiterea actului administrativ, s-a respis ca neîntemeiată.

Verificarea admisibilităţii apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 24 mai 2024, Munteanu Ghenadie a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat public la 29 aprilie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 24 mai 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Munteanu Ghenadie a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărârea motivată a fost comunicată apelantului Munteanu Ghenadie la data de 11 iulie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 7 august 2024, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

<u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.</u>

În susținerea apelului, Munteanu Ghenadie, a reiterat că, fost ofițer al Secției asigurare ordine publică în cadrul Inspectoratului General al Poliției (IGP) al Ministerului Afacerilor Interne (MAI), a activat în serviciul public în perioada *****, acumulând un stagiu total de 25 ani, 6 luni și 1 zi. La data de 03.03.2023, a demisionat din proprie inițiativă, având dreptul la pensie pentru vechime în muncă, conform Legii nr. 1544/1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă al organelor de afaceri interne.

La 13.03.2023, reclamantul a solicitat stabilirea pensiei către Casa Teritorială de Asigurări Sociale (CTAS) Ciocana.

Prin Decizia *****, CTAS Ciocana a stabilit: stagiul total de muncă recunoscut: 25 ani și 5 luni, cu o lună mai puțin decât cel real; solda totală luată în considerare pentru calculul pensiei: 188 741,26 lei; procentul pensiei: 50% din soldă, ceea ce a dus la stabilirea unei pensii inițiale de 7 864,22 lei, ulterior indexată la 9 043,85 lei de la 01.04.2023.

Nefiind de acord cu această decizie, reclamantul/apelant a formulat o cerere prealabilă către CNAS la 08.06.2023, solicitând anularea Deciziei ***** și recalcularea pensiei la 9 460,13 lei pe baza unei solde corect calculate de 227 043,26 lei (conform Certificatului nr. 98 din 13.03.2023). CNAS a respins cererea prealabilă prin Decizia nr. 1453 din 15.06.2023, argumentând că anumite sporuri și premii nu au caracter permanent și nu pot fi incluse în baza de calcul a pensiei.

În urma acestui refuz, Munteanu Ghenadie a depus acțiune în instanță la 06.07.2023, însă Judecătoria Chișinău (sediul Centru), prin hotărârea din 29.04.2024, i-a respins cererea ca neîntemeiată, considerând că actele administrative contestate sunt conforme cu prevederile legale.

Reclamantul/apelant consideră că atât CTAS Ciocana, cât și CNAS au emis acte administrative ilegale, prin care i s-a diminuat abuziv pensia, fiine excluse sume care trebuiau incluse în baza de calcul.

Susține apelantul că autoritatea publică pîrîtă/intimată a exclus nejustificat sporurile și premiile din baza de calcul a pensiei. CNAS a eliminat din solda totală următoarele sume: - spor pentru condiții de risc sporit: 18 412,90 lei

- spor pentru munca de noapte: 5 027,93 lei
- premiul anual: 7 361,17 lei
- premiul unic: 7 500 lei

În opinia apelantului aceste sume sunt prevăzute ca plăți permanente de art.

44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993 și Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, care stabilesc că pensia se calculează din: salariul funcției; salariul pentru gradul militar/special; sporul procentual pentru vechimea în serviciu; media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu.

Astfel, susține apelantul că excluderea acestor sume este ilegală, deoarece ele nu sunt plăți ocazionale, ci compensații permanente primite în ultimul an de activitate.

A mai subliniat apelantul că autoritatea publică intimată a redus nejustificat stagiul de muncă. Iar instanța de fond a apreciat ca fiind legală decizia CTAS Ciocana, care a stabilit 25 ani și 5 luni de muncă, deși stagiul real era de 25 ani, 6 luni și 1 zi (conform Certificatului nr. 34/171415 din 10.03.2023). Astfel, opinează apelantul că această diminuare ilegală a vechimii afectează direct cuantumul pensiei.

Totodată, Munteanu Ghenadie invocă prevederile art. 47 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, care garantează dreptul cetățenilor la asigurare în caz de bătrânețe, precum și protecția oferită de art. 1 Protocolul 1 al CEDO privind dreptul la proprietate. CNAS a încălcat acest drept printr-o interpretare abuzivă a legii, limitând în mod nejustificat pensia.

În temeiul celor expuse, solicită admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău din 29 aprilie 2024, cu adoptarea unei noi decizii prin care acțiunea în contencios administrativ formulate de Munteanu Ghenadie să fie admisă în modul în care a fost formulată.

Argumentele părții intimate vis-avis de apelul declarat:

Prin referința depusă, partea intimată Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat respingerea apelului declarat de Munteanu Ghenadie, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024, ca fiind legală și întemeiată.

Argumentele participanților la proces:

Apelantul Munteanu Ghenadie și reprezentantul său avocatul Burduja Mihai - în ședința instanței de apel nu s-au prezentat, prin cererea din 28 ianuarie 2025 au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

Partea intimată Casa Națională de Asigurări Sociale, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat. Prin cererea din 27 ianuarie 2025 a solicitat amînarea ședinței pe motiv că reprezentantul său, Andrei Bulgaru, se află în concediu medical.

Completul judiciar a apreciat ca neîntemeiată cererea în cauză. Or, Casa Națională de Asigurări Sociale dispune de o Direcție juridică din cadrul căreia putea delega un alt reprezentant pentru participare în instanța de apel.

Astfel, ținînd cont de faptul că obiectul prezentului litigiu ține de dreptul la recalcularea pensiei și pentru a nu aduce atingere termenului rezonabil de

examinare a cauzei, Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în absența reprezentantului părții intimate cît și a apelatului și reprezentantului său.

Studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de Munteanu Ghenadie este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu menţinerea hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispozițiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanța de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei și a dosarului administrativ atestă că, prin Ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 106ef. din 23 februarie 2023, a fost încetat raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special, comisarului Munteanu Ghenadie, ofițer al Secției asigurarea ordine publică a Direcției patrulare Centru a Inspectoratului național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției, conform art. 38 alin. (1) lit. c) a Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, de la 03.03.2023 (f. 9 dosar administrativ).

Potrivit certificatului cu nr. 34/17-1415 din 30 martie 2023, eliberat de Inspectoratul național de securitate publică al Inspectoratului General al Poliției în privința reclamantului/apelant Munteanu Ghenadie, se atestă că, la încetarea raportului de serviciu, în corespundere cu Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288/2016, conform art. 38, alin. (1), lit. c) (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie) din funcția de ofițer al Secției asigurare ordine publică a Direcției patrulare „Centru” a Inspectoratului național de securitate publică al IGP al MAI (ultimul grad special deținut fiind de comisar, acordat prin Ordinul IGP nr. 508 ef. din 04.12.2020), Munteanu Ghenadie a îndeplinit serviciul în cadrul subdiviziunilor MAI, iar vechimea calendaristică în serviciu, la data concedierii (03.03.2023) constituie: 25 (douăzeci și cinci) ani, 06 (șase) luni, 01 (unu) zile, după cum urmează: - de la 01.09.1997 (ord. Colegiului de Poliție a MAI nr.140 ef. din 04.08.1997) până la 26.06.1999 (ord. MAI nr. 80 ef. din 19.07.1999); - de la 27.06.1999 (ord. MAI nr. 80 ef. din 19.07.1999) până la 03.03.2023, (ord. IGP

al MAI nr. 106 ef. din 23.02.2023). Astfel, vechimea totală în muncă a lui Munteanu Ghenadie pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, la data de 03.03.2023 constituie: 25 (douăzeci și cinci) ani, 06 (șase) luni, 01 (unu) zile. Certificatul a fost elaborat în temeiul dosarului personal de arhivă și este eliberat pentru a fi prezentat la Casa Națională de Asigurări Sociale (f. 10 dosar administrativ).

La 13 martie 2023, de către contabilitatea Inspectoratului național de securitate publică al IGP al MAI, în privința lui Munteanu Ghenadie, a fost eliberat certificatul nr. 98 privind plata soldei lunare și ajutorul material pentru calcularea pensiei, care urma să fie prezentat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale în vederea calculării pensiei (f. 17 dosar administrativ).

Astfel, la 13 martie 2023, Munteanu Ghenadie a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău cerere pentru stabilirea pensiei, înregistrată cu nr. 95/2023/2857 (f. 2 dosar administrativ).

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău privind stabilirea pensiei, ***** din *****, în privința lui Munteanu Ghenadie a fost stabilit cuantumul pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 7864,22 lei, începând cu 04.03.2023, iar în urma indexării la 01.04.2023 cuantumul pensiei reclamantului a fost stabilit în mărime de 9043,85 lei (f.d. 10).

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău privind stabilirea pensiei, ***** din *****, la 8 iunie 2023, Munteanu Ghenadie a depus cerere prealabilă (înregistrată cu nr. M-1453/23 din 08.06.2023) către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana, mun. Chișinău privind stabilirea pensiei, ***** din *****, ca fiind una ilegală (f.d. 14-15).

Ca răspuns la cererea prealabilă a reclamantului/apelant, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin scrisoarea nr. 1453 din 15 iunie 2023, a comunicat că: *„Pensiile funcționarilor cu statut special și membrilor familiilor acestora, se stabilesc conform prevederilor Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare. Potrivit art. 2 al legii nominalizate militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare*

din serviciu, la întrunirea vechimii necesare. Articolul 13 lit. a) din legea stipulată prevede condițiile de stabilire a pensiei pentru vechime în serviciu. Respectiv, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni, începând cu 01 iulie 2020 vechimea în serviciu necesară este de 25 de ani. Mărimea pensiilor pentru vechime în muncă, în temeiul art. 14 lit. a) din legea citată, se stabilește în următoarele proporții: pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art. 13 lit. a) - 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală - 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume La art. 18 al Legii nr. 1544/1993 sunt enumerate perioadele de activitate în muncă militară care se includ în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei, conform art. 13 lit. a). Punctele 7-8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, statuează perioadele ce se iau în calculul vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă. Astfel, prin prisma art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1 - 4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreținere pe un an. La calcularea cuantumului pensiei, se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent. Evidențiem faptul că sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent. Totodată, se menționează că pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de

*decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare. De asemenea, menţionăm că pentru stabilirea pensiei în baza legii citate supra, instituţia de forţă eliberează funcţionarului care a încetat raportul de serviciu, următoarele acte: ordinul cu privire la încetarea raportului de serviciu, certificatul cu privire la vechimea în muncă şi certificatul cu privire la solda bănească pentru ultimele 12 luni precedente concedierii. Astfel, pentru stabilirea pensiei în temeiul Legii nr. 1544/1993, a fost prezentat la Casa Teritorială de Asigurări Ciocana setul de acte necesare efectuării procedurii date. Respectiv, în baza prevederilor citate supra, organul de asigurări sociale a stabilit pensie pentru vechime în muncă de la 04.03.2023, în proporţie de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, pentru o vechime în serviciu de 25 ani 06 luni. Evidenţiem faptul că, procentajul pensiei se determină pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) din Legea nr.l544/1993 şi nu pentru fiecare lună calendaristică. În cuantumul pensiei au fost luate în calcul sumele reflectate în certificatul cu privire la soldă nr. 98 din 13.03.2023, cu excepţia spor de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit (18412,90 lei), spor pentru munca de noapte (5027,93), premiu anual (7361,17 lei) şi premiu unic (7500,00 lei). Remarcă faptul că sumele date nu au fost incluse în cuantumul pensiei de către organul de asigurări sociale, deoarece nu se încadrează în plăţi cu caracter permanent. Astfel, Decizia CTAS Ciocana ***** cu privire la stabilirea (recalcularea) pensiei pentru vechime în muncă este legală şi temei de anulare a acesteia, nu este.* ” (f.d. 11-13).

Manifestînd dezacordul cu răspunsul primit, la 6 iunie 2023, Munteanu Ghenadie a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care a solicitat:

- anularea Deciziei privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă ***** emisă de către CTAS sect. Ciocana și anularea refuzului nr. 1453 din 15.06.2023 emis de către CNAS;

- obligarea stabilirii și recalculării pensiei în privința reclamantului Munteanu Gheorghe, în cuantum de 9460,13 lei din suma totală a soldei, în mărime de 227 043,63 lei, conform Certificatului nr. 98 din 13.03.2023, cu achitarea diferenței pensiei neachitate începând cu 04.03.2023, ținând cont de indexările stabilite conform legii, cu includerea vechimii în muncă de 25 ani 06 luni și 01 zile.

<u>Admisibilitatea acţiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată

competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate în cererea de chemare în judecată, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte, precum și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Se reține, că prin acțiunea depusă, Munteanu Ghenadie a revendicat apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ, și anume, dreptul la stabilirea pensiei.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, Decizia privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă ***** emisă de către CTAS sect. Ciocana și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1453 din 15.06.2023 emis în procedura prealabilă -constituie acte administrative defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, se atestă că Munteanu Ghenadie a respectat procedura prealabilă.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1453 din 15.06.2023, cererea prtealabilă s-a respins ca neîntemeiată.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Munteanu Ghenadie la 06.07.2023, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Referitor la fondul acțiunii.

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024, acţiunea în contencios formulată de Munteanu Ghenadie, s-a respis ca neîntemeiată.

Judecând cauza în ordine de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că soluția fondului este una întemeiată, urmând a fi menținută, din considerentele ce vor fi expuse încontinuare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative).

Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544-XII din 23.06.1993:

Articolul 2. Condiţiile de asigurare cu pensii

(1) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Articolul 13. Condiţiile de stabilire a pensiei

Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au:

a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în

serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:

De la 1 iulie	Vechimea în serviciu
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni
2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	25 ani

Articolul 14. Mărimea pensiilor

Mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri **care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei**, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; **pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei**, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume;

Articolul 18. Calcularea vechimii în muncă

La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcţiile corpului de comandă şi în trupe, serviciul în cadrul sistemului peniteniciar şi/sau sistemului administraţiei penitenciare, serviciul în detaşamentele şi formaţiunile de partizani; timpul lucrat în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii

civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol şi dacă militarul nu a săvîrşit în prizonierat infracţiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi al funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deferiţi fără temei justiţiei sau supuşi represiunilor nedrepte şi reabilitaţi ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare şi în Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale;

b) timpul de studii în instituţii de învăţămînt superior civil, dar nu mai mult de 5 ani, calculîndu-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii – persoanelor din corpul de ofiţeri militari şi din corpul de comandă (cu excepţia corpului de ofiţeri inferiori) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi;

d) serviciul în forţele armate, în organele securităţii de stat şi în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. şi ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare au fost transferaţi, în modul stabilit, în Forţele Armate, în organele securităţii statului şi în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu – persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

f) alte perioade de activitate prevăzute de legislaţie.

Articolul 44. Cîştigul (solda) din care se calculează pensia

(1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

(2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor

recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Articolul 49. Solicitarea pensiei

(1) Militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi sistemului penitenciar, funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ofiţerii de protecţie şi colaboratorii organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale.

(2) Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

(3) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (cîştigul), eliberate de organele abilitate.

Hotărîrea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, nr. 78 din 21.02.1994:

1. Se stabileşte că pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 – din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul.

2. Pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de

Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarili publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) – din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Militarilor din corpul de ofiţeri, transferaţi pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă de la activitatea legată de efectuarea zborurilor în posturi cu salarii de funcţie mai mici, care la ziua transferului aveau vechimea în muncă suficientă pentru a li se stabili pensia pentru vechime în muncă, la eliberarea din serviciul militar activ pensia li se calculează din salariul de funcţie de care beneficiau la momentul transferului, dacă acesta este mai mare decît salariul de funcţie conform postului scriptic la momentul concedierii.

În acelaşi mod se calculează şi pensiile persoanelor din corpul de ofiţeri cu gradul militar de colonel, colonel de poliţie, colonel de justiţie, colonel al serviciului intern, persoanelor asimilate lor şi superiorilor, care sînt transferaţi în interes de serviciu, pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă din funcţia ce au deţinut-o cel puţin trei ani în posturi cu salarii de funcţie mai mici şi care în ziua transferului aveau dreptul la pensie pentru vechime în muncă;

b) pentru militarii din corpul de ofiţeri şi persoanele din corpul de comandă (cu excepţia inferiorilor) din organele afacerilor interne, corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, detaşaţi pentru a lucra în ministere, departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în serviciul organelor afacerilor interne, sau în serviciul Poliţiei de Frontieră, în serviciul organelor Centrului Naţional Anticorupţie care au fost remuneraţi în modul şi cuantumul stabilit pentru colaboratorii ministerelor, departamentelor, instituţiilor şi organizaţiilor nominalizate – din salariul de funcţie stabilit militarilor din corpul de ofiţeri sau persoanelor din corpul de comandă al organelor afacerilor interne, persoanelor din corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pentru exercitarea unor funcţii similare în ministerele de unde au fost detaşaţi, salariul pentru gradul militar (special), sporul procentual

pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mare decît media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi;

Notă: Se declară neconstituţional textul "dar nu mai mare decât media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi" din pct.2 lit.b) conform Hot. Curţii Constituţionale nr.6 din 28.02.2023, în vigoare 28.02.2023

c) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, eliberaţi din serviciul militar activ (din organele afacerilor interne sau Poliţia de Frontieră) pînă la intrarea în funcţie conform schemei de încadrare – din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti prevăzute în punctul 1 al prezentei hotărîri.

Avansarea în grad a militarilor în rezervă nu constituie un temei pentru revizuirea pensiei stabilite anterior.

3. În media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, **sînt acordate permanent**.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii:

compensaţia pentru concediul nefolosit;

compensaţia în schimbul raţiei alimentare;

compensaţia în schimbul echipamentului;

compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;

compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;

indemnizaţiile de transfer;

plăţile de asigurare;

indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;

indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;

majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender;

plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă;

pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

4. Pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare:

a) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare – ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1);

b) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanelor din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care au îndeplinit serviciul mai puţin de un an, li se iau în calcul lunile calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1), iar militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi membrilor familiilor lor din rîndurile pensionarilor – 12 luni calendaristice;

c) pentru militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanele din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care s-au aflat în serviciu mai puţin de o lună, perioada de decontare se calculează ca o lună calendaristică deplină.

Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se deduce astfel:

a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor (cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărîre) plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare;

b) pentru persoanele concediate pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997, sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor prevăzute pentru stabilirea pensiei categoriilor respective de

militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul, se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Punctele 7-8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, statuează perioadele ce se iau în calculul vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Raportînd cadrul legal precitat la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, potrivit dosarului de pensionare al intimatului, începând cu data de 04.03.2023 acesta beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere.

Cuantumul pensiei pentru vechime în muncă, a fost calculat prin prisma art.44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1 - 4 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, care stipulează că pensia se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.

La calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent.

Completul judiciar reține că, sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile, nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

Totodată, pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună și se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Instanța de apel remarcă că, pentru stabilirea pensiei în baza legii citate supra, instituția de forță eliberează funcționarului care a încetat raportul de serviciu, următoarele acte: ordinul cu privire la încetarea raportului de serviciu, certificatul cu privire la vechimea în muncă și certificatul cu privire la solda bănească pentru ultimele 12 luni precedente concedierii.

Respectiv, în baza prevederilor citate supra, organul de asigurări sociale a stabilit pensie pentru vechime în muncă de la 04.03.2023, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere, pentru o vechime în serviciu de 25 ani 06 luni. Or, procentajul pensiei se determină pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art. 13 lit. a) din Legea nr.1544/1993 și nu pentru fiecare lună calendaristică.

La caz, se reține că, în cuantumul pensiei au fost luate în calcul sumele reflectate în certificatul cu privire la soldă nr. 98 din 13.03.2023, cu excepția:

- spor de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit (18412,90 lei),
- spor pentru munca de noapte (5027,93),
- premiu anual (7361,17 lei) și
- premiu unic (7500,00 lei).

Completul judiciar reține că sumele date întemeiat nu au fost incluse în cuantumul pensiei de către organul de asigurări sociale, or, acestea nu se încadrează în plăți cu caracter permanent.

Prin urmare, instanța de fond just a statuat că pensia reclamantului a fost determinată corespunzător normelor legale, cuantumul căreia începând cu 04.03.2023, constituie 7864,22 lei. Astfel, instanța de fond corect a constat că Decizia CTAS Ciocana ***** cu privire la stabilirea (recalcularea) pensiei pentru vechime în muncă este legală și temei de anulare a acesteia, nu este.

Or, conform art. 44 alin. (2) din Legea nr. 1544/1993, pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Iar Hotărârea Guvernului nr.78/1994 prevede expres că, în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele **care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent.**

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și **plățile compensatorii**.

Se consideră plăţi compensatorii:

compensaţia pentru concediul nefolosit;

compensaţia în schimbul raţiei alimentare;

compensaţia în schimbul echipamentului;

compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;

compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;

indemnizaţiile de transfer;

plăţile de asigurare;

indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;

indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;

majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender;

plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă;

pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

Astfel, sporul pentru condiții de risc sporit, sporul pentru munca de noapte și premiile solicitate de apelant a fi incluse în calculul pensiei sunt plăți **stimulatorii**, nefiind permanente, fiind acordate în funcție de disponibilitățile instituției publice angajator și nu poartă caracter garantat regulat lunar.

Premiul anual nu este o plată fixă și garantată lunar, ci o recompensă discreționară, ceea ce îl exclude din baza de calcul a pensiei conform reglementărilor în vigoare.

Premiul unic reprezintă o sumă excepțională, neprevăzută în solda funcției, ceea ce o califică drept plată ocazională și nu una inclusă în pensie.

Instanța de apel menționează că, art. 10 din Legea nr. 270/2018 privind salarizarea în sectorul bugetar diferențiază între partea **fixă** și partea **variabilă** a salariului, iar pensia se stabilește doar pe baza componentei fixe.

Prin urmare autoritatea publică pîrîtă/intimată a emis decizia privind stabilirea pensiei lui Munteanu Ghenadie în baza certificatului oficial de soldă nr. 98 din 13.03.2023, reținîd spre calcul exclusiv plățile recunoscute de lege pentru calculul pensiei.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a stabilit că dreptul la pensie nu este absolut și poate fi reglementat de lege, incluzând criterii pentru stabilirea bazei de calcul. Deși apelantul în motivarea apelului invocă art. 47 din Constituția RM, instanța de apel subliniază că norma în cauză garantează dreptul la pensie, nu și cuantumul exact al acesteia, care este determinat de legislația specială aplicabilă.

Generalizînd cele expuse supra, Completul specializat în examinarea cauzelor de contenciuos administrativ al Curții re Apel Centru reține că, CNAS a aplicat corect prevederile Legii nr. 1544/1993, stabilind pensia pentru vechime în muncă

conform normelor în vigoare și luând în considerare doar veniturile cu caracter permanent. Or, sporurile excluse din baza de calcul nu au caracter permanent, întrucât sporul pentru risc sporit, sporul pentru munca de noapte, premiul anual și premiul unic sunt acordate în mod discreționar, nu lunar.

Art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1-4 din HG nr. 78/1994, stabilesc clar că la calcularea pensiei se includ doar acele recompense și suplimente care au fost plătite permanent în ultimul an de activitate. Astfel, excluderea acestor sume nu constituie o încălcare a drepturilor apelantului, deoarece pensia i-a fost stabilită în strictă conformitate cu actele normative în vigoare.

Totodată instanța de apel subliniază că, calculul vechimii în muncă este realizat conform art. 18 din Legea nr. 1544/1993, iar CNAS a stabilit corect procentul pensiei, acesta fiind determinat pentru fiecare an complet de vechime așa cum prevede expres legea, nu pentru fiecare lună suplimentară de activitate, după cum invocă apelantul.

În circumstanțele descrise supra, prima instanță întemeiat a apreciat ca neîntemeiate pretențiile formulate de Munteanu Ghenadie.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către Munteanu Ghenadie în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conține vreun element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Munteanu Ghenadie şi a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Munteanu Ghenadie, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediu Centru) din 29 aprilie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore

Bostan Angela